ਯਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਨਜ

(2022 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1509)

ਸਤੰਬਰ 15, 2022

[ਐਮ. ਆਰ. ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਜ਼ਮਾਨਤ – ਰੱਦ – ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2-ਮੂਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ – ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ – ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ – ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ – ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ – ਫੈਸਲਾ: ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਤੇ, ਇਕ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸਨ – ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ – ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ – ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ – ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਤ ਹਨੇਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ – ਨਾਲ ਹੀ, ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਸੀ – ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 149, 324, 427, ਜੀ 441, 325, 506, 447, 307, 302 ਅਤੇ 34.

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2-

ਇੱਕ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਾਸੇ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਹ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲ ਉੱਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਚਲਾ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਉਸ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਭਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਉੱਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 307, 302 ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 4]

2.ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਤ ਹਨੇਰੀ ਸੀ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਟਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਰਾਏ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉੱਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਕਹਿਣਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ - ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ – ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 – ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 4].

ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲਾਤੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1509 ਦਾ 2022.

ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 18.01.2022 ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਿਸਕ. ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 49282 ਦਾ 2021.

ਮਿਸ. ਅਮਿਤਾ ਸਿੰਘ ਕਲਕਲ, ਮਿਸ. ਅਦਿਤੀ ਗੁਪਤਾ, ਦੇਵਵ੍ਰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਰੇਂਦਰ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਸ਼੍ਰੀਜੀ ਭਾਵਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ.

ਵਿਨੋਦ ਦਿਵਾਕਰ, ਏ.ਏ.ਜੀ.; ਸਰਵੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਘੇਲ, ਆਰ. ਐਨ. ਦੁਬੇ, ਅਕਸ਼ੈ ਸਕਸੇਨਾ, ਨਿਤਿਨ ਸਲੂਜਾ, ਵਰੁਣ ਪੰਡਿਤ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਮਿਸਟਰ ਆਰ. ਸ਼ਾਹ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

1. ਅੱਲਾਹਾਬਾਦ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮਿਸਕ. ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 49282 ਦਾ 2021 ਵਿੱਚ 18.01.2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2—ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਫਲਾਵਦਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੇਰਠ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 95 ਦਾ 2021 ਲਈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 149, 324, 427, 441, 323, 506, 447, 307, 302 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਅਸਲ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ – ਅਸਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

2. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2—ਮਹਿਤਾਬ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਾਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ – ਯਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਮਹਿਤਾਬ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਖਿਲਾਫ ਲੰਬਿਤ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 29/30.06.2021 ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲਾਂ 'ਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਸਕਣ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਿਸਤੌਲ, ਲਾਠੀ, ਲੋਹੇ ਦੀ ਰਾਡ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਸਜ਼ਿਤ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਨੀਅਤ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸੂਚਨਾਕਰਤਾ ਦਾ ਭਰਾ ਸੋਮਪਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ, ਨਰੇਸ਼, ਮੋਹਿਤ, ਲਵਕੁਸ਼ ਅਤੇ ਐ ਅੰਕੁਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਵੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ @ ਪੱਪੂ ਨੇ ਮਰਹੂਮ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਲੋਕ ਮੌਤ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਜ਼ਖਮੀ ਅੱਖੀ ਗਵਾਹ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਰਜਨ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

2.1 ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਥੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2, ਆਪਣੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗੁਰੂਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰੱਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ।

3. ਅਸੀਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਪਸਥਿਤ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

4. ਅਸੀਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 – ਮੇਹਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪਾਸੇ ਦਰਮਿਆਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਝਗੜਾ ਮੋਟਿਵ ਹੈ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਰਾਤ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖੜ੍ਹੀ ਫਸਲ 'ਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਭਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 307, 302 ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ।

.4.1 ਅਸੀਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਹਨੇਰੀ ਰਾਤ ਸੀ ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਇੱਕ ਟਰੈਕਟਰ 'ਤੇ ਆਏ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਹ ਰਾਏ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਹੋਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇੱਕ ਬਚਾਅ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਰੀਖਿਆ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ FIR ਵਿੱਚ ਜਖਮੀ - ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ – ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 161 ਅਧੀਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਅਡਿੱਗ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ FIR ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂਤਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 – ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਅਤੇ ਉਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਫਲਾਵਦਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੇਰਠ ਦੇ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 95 ਆਫ 2021 ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 147, 148, 149, 324, 427, 441, 323, 506, 307, 302 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਦੰਡਨੀਯ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ, ਇਥੇ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 2 – ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜੇਲ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਆਤਮਸਮਰਪਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਜ੍ਵਾਨ
(ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ : ਆਰਸ਼ ਚੌਧਰੀ, ਐਲ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ.)

ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate